

Не се подвеждайте по семплата корица на книгата, която тази неделя представям в [ел електронната библиотека](#)

на
desebg.com

Съдържанието на
„**Политическата система в България 1949-1956**”
на проф.

Любомир Огнянов

е много ценен източник на знание и информация за един етап от историята на България, който се свързва с попадането ѝ под съветско влияние и установяване на монопол на Българската комунистическа партия в управлението на страната.

Още в началото бързам да кажа, че освен важността на този период името на автора на изследването – проф. Любомир Огнянов е гаранция за обективност и достоверност на историческото изследване. Той е един от първите съвременни професионални историци, които предложиха верен и точен прочит на случилото се след 9 септември 1944 г.

А това е много важно, особено при дефицита на подобни исторически трудове през 90-те години на XX век. Много преди да се появи младото поколение историци като [Ми хаил Груев](#)

,
[Мартин Иванов](#)

,

Момчил Методиев

и др., проф. Огнянов откряна вратата за критично изследване на комунистическия режим в България, който до краха му през 1989 г. бе в ръцете на пропагандата нейните поръчкови институти и историци.

И ако името на проф. Диньо Шарланов след промените се свързва преди всичко с откриване на [съпротива на горянското движение](#) срещу наложената от Москва комунистическа власт в България, то името на проф. Любомир Огнянов се свързва с изучаването на комунистическата система в нейния начален период. Той е първият историк, който още през 1993 г. предложи но, обективен прочит на събитията след началото на съветската окупация в България през септември 1944 г. с историческото си изследване „Държавно-политическата система на България 1944-1948”. Един от историците е, които написаха българската част за световния бестселър ["Черната книга на комунизма"](#).

Проф. Огнянов е и съставител на сборника „Борби и чистки в БКП 1944-1953”, издание на Главно управление на архивите от 2001 г. (днес Държавна агенция „Архиви”).

Професорът по нова и съвременна българска история в СУ „Кл. Охридски” и Шуменския университет „Епископ Константин Преславски” е автор на над 100 студии и статии и съавтор на учебници и учебни помагала по история на България.

В „Политическата система в България 1949-1956” проф. Огнянов подлага на систематичен анализ събитията в посочения период, но в голяма степен дава отправни точки за тях и протичащите процеси тогава в страната още от 1944 г. насетне.

Изследването е представено в четири основни глави. В първата е разгледано развитието на БКП в политическата система на България. Акцентът е поставен на сталинизацията на комунистическата партия. Подробно са разгледани две политически фигури от този период – Трайчо Костов като жертва на сталинизма и Вълко Червенков като всевластен лидер на БКП. Отделено е внимание и на изкачването на Тодор Живков във властта, което авторът представя като мита за „историческия прелом” в страната през 1956 г.

Втората глава е посветена трите власти в българската държава в периода 1949-1956 г. – законодателната, изпълнителната и съдебната, заедно с две ключови институции – армията и Държавна сигурност. Особено ценни са страниците, посветени на армията, чиято роля и развитие, все още не са обект на задълбочени изследвания. От книгата на проф. Огнянов стават ясни механизмите, по които въоръжените сили са поставени под политически контрол от БКП и наложения им съветски модел на развитие. Тази глава съдържа и много ценна информация за военните дейци в този период.

Колкото и човек да е чел за Държавната сигурност проф. Любомир Огнянов предлага системен подход в представянето на репресивния апарат на БКП. От началото на неговото структурно изграждане, през статистика за кадровото му обезпечаване, до целите и задачите.

Третата глава е посветена на държавата и църквата. Това е важна част, която се появи преди [мощабното изследване на Момчил Методиев](#) за взаимоотношенията между Българската православна църква и комунистическата власт за целия период 1944-1989 г.

Последната глава от книгата е свързана с външните влияния, под които попада страната в този период. Това е началото на Студената война и години, които от Москва е привнесена „шпиономанията“. Историкът обръща внимание на серията съдебни процеси с обвинения в шпионаж, чрез които комунистическата власт окончателно се справя с представителите на бившата власт, а така също и с изявени представители на различни религиозни общности и не на последно място и с фигури в самата партия, неудобни за провеждане на начертаната от Москва политическа линия.

В тази глава е разгледан въпроса за установяването на различни форми на принудителен труд от комунистическата власт. Малко известно е (разгласяването на този факт е принос на проф. Любомир Огнянов), че това, характерно за тоталитарните режими в Източна Европа, явление предизвика остри дебати по време на Деветата сесия на Стопанския и социален съвет на ООН през февруари 1949 г. През следващите години в ООН са приети три резолюции по въпроса за принудителния труд и мерките за неговото прилагане.

Въпреки че правителството на НРБ, оглавявано от лидера на БКП Вълко Червенков, не отговаря за въпросите на Стопанския съвет на ООН две години по късно системата на

Монополът на комунистическата партия във властта (1949-1956)

Написано от Христо Христов
Неделя, 26 Май 2013 12:06

лагерите в България не остава скрита за Организацията на обединените нации. Според Международната федерация на свободните журналисти броят на „принудителните“ работници в България е най-малко 80 000 души, а според Международната лига за правата на човека – над 120 000 души. Проф. Огнянов представя ценни сведения за законодателството на комунистическия режим, създадо системата на трудово-възпитателните общежития (лагерите) и други форми на принудителен труд.

Както посочих в началото книгата на проф. Любомир Огнянов е много ценна не само заради нейния научен подход, но и заради системното и последователно представяне на най-важните факти и процеси в политическата система на България в периода 1949-1956 г., когато комунистическата партия установява монопол върху всички власти.

Любомир Огнянов, „Политическата система в България 1949-1956”, изд. „Стандарт”, 2008 г., 319 страници.